MINISTERSTWO SPRAW ZAGRANICZNYCH

DEPARTAMENT POLITYCZNO-EKONOMICZNY

WYDZIAŁ PRASOWY

Nr. 64

Warszawa dn. 7 marca 1928 r.

Przegląd Prasy Z.S.R.R. i emigracji rosyjskiej

TREŚĆ:

PRZEGLĄD PRASY Z.S.R.R. I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ.

Nr. 64 Warszawa, dnia 7 marca 1927 r.

1. POLITYKA ZAGRANICZNA ZSRR I STOSUNEK DO ZAGADNIEŃ MIĘDZYNARODOW. WYBORY W POLSCE.

IZWIESTJA 4.III. Bratin, korespondent warszawski, charakteryzując sytuację wyborczą w Polsce, powołuje się głównie na prasę opozycyjną.- W/g. prasy narodowo-demokratycznej, szanse bezpartyjnego bloku w wigilję wyborów zmniejszyły się wskutek stosowania przez blok rządowy niesłychanych metod wyborczych. Zaszkodzić również miała liście rządowej opozycja studentów, wywołana zajściem policji na Politechnikę, albowiem prasa narodowo-demokratyczna pisała, że wkrótce na rektorów uczelni mianowani będą porucznicy czynnej armji. Koresp. podaje za "Robotnikiem", iż istnieje obawa sfałszowania rezultatów wyborów. Jako fakt charakterystyczny korespondent podaje, że w drukarni "Robotnika" drukowały się odezwy bloku rządowego, co przyniosło drukarni duży dochód, podkreślając, że opozycja P.P.S. jest dobrze opłacana z pieniędzy państwowych.

Tass z Warszawy donosi, że więzienia są przepełnione. W/g. „Ekspresu Por. takiej masy aresztowanych Warszawa nie widziała od roku 1905. Tass podaje w całości komunikat Pata, dotyczący likwidacji partji komunistycznej na Biał.Rusi.

Prawda i inne pisma sowieckie podają informacje, dotyczące wyborów w Polsce, mniej więcej w tym samym duchu co "Izwiestja".

PROCES HROMADY.

PRAWDA 2.III. Korespondent warszawski Wolski streszcza swoje wrażenia z wyjazdu do Wilna na proces Hromady. Pisze on, że ruch pasażerski na linji Warszawa- Wilno jest bardzo słaby. Jeżdżą głównie wojskowi i urzędnicy. Znalazłszy się w Wilnie, ma się wrażenie, iż znajduje się ono zupełnie w innym kraju niż Warszawa. Dorożkarze mówią po rosyjsku, a tylko szoferzy - po polsku, którzy, zdaniem korespondenta, mają inną misję niż szoferską do spełnienia. Wilno to oderwany kawał, który źle się trzyma reszty państwa.

Wrażenia z sali sądowej korespondent streszcza w duchu nieprzychylnym dla Polski;- tak samo jak wrażenia dotyczące miasta. Zdaniem korespondenta, proces będzie miał duże znaczenie polityczne i historyczne. Za sędziami stoją żołnierze i żandarmi, a za podsądnymi - cała umęczona i biedna zachodnia Białoruś- kończy korespondent K.Wolski.

PRAWDA 4.III. zamieszcza obszerny artykuł wstępny Dąbala w sprawie procesu Hromady. Zdaniem autora, proces wileński określa stosunek faszystowskiego rządu Piłsudskiego do mniejszości narodowej, oraz jego plan stosunków do Z.S.R.R.

Proces ten rozpoczęty w wigilję wyborów miał na celu zgrupowanie koło bloku rządowego wszystkich państwowo i narodowo myślących elementów.

Autor szeroko udowadnia, że cały akt oskarżenia został skonstruowany na fantastycznych zeznaniach agentów policyjnych i prowokatorów. Akt oskarżenia opiera się głównie na zeznaniach dwóch prowokatorów - Gurina i Babicza.

Dąbal stara się udowodnić, że Hromada nie miała nic wspólnego z partją komunistyczną i że była to organizacja zupełnie legalna. Na poparcie tego twierdzenia Dąbal powołuje się na monarchistyczne "Słowo" wileńskie, Nr.56 i inne z roku 1927.

Rewolucyjna rola Hromady polega na tem - pisze Dąbal - że była ona organizacją włościańską, idącą wbrew interesom polskich obszarników i wbrew imperjalizmowi polskiemu skierowanemu przeciwko Z:S:R:R: Hromada zagrażała latyfundjom, przeciwstawiała się polityce kolonizacyjnej i rządu polskiego oraz krzyżowała plany wojenne polskiego faszyzmu: Z tych to więc powodów faszyści postanowili rozbić Hromadę, ażeby zabezpieczyć sobie tyły w przygotowywanej nowej wojnie imperjalistycznej, skierowanej przeciwko Litwie i Z:S:R:R:

Dąbal kończy swój artykuł stereotypowem wezwaniem do mas pracujących wszystkich krajów, by protestowały przeciwko zewnętrznej i wewnętrznej polityce "faszystowskiej dyktatury Piłsudskiego"

BEZPIECZENSTWO I ROZBROJENIE:

IZWIESTJA 1:III: zamieszczają wywiad swego specjalnego korespondenta z Berlina p:Kajta z prezesem parlamentarnej frakcji partji ludowej Scholzem, b:ministrem,który miał powiedzieć,że Sowiety mogą liczyć na poparcie Niemiec, albowiem odpowiada ono w zupełności ich polityce: Niemcy bowiem przeprowadziły u siebie rozbrojenie, podczas gdy inne państwa nie wypełniły swoich zobowiązań zgodnie z Traktatem Wersalskim: Scholz przyznaje, że projekt sowiecki jest dowodem dobrej woli, skierowanej ku pokojowi, i chociaż nie uważa go za utopijny, to jednak wątpi w jego zrealizowanie w chwili obecnej: Radykalne środki zalecane przez projekt mogą tylko zmniejszyć szanse jego urzeczywistnienia; Chociaż i mniej radykalny projekt nie miałby widoków powodzenia wobec stanowiska pewnych mocarstw:

Scholz podkreślił konieczność ścisłej współpracy pomiędzy Niemcami a Z:S:R:R:,co znajduje potwierdzenie w fakcie,że w dyskusjach genewskich Niemcy w sprawie rozbrojenia znajdowały zawsze poparcie ZSRR, który przecież nie jest członkiem Ligi:

Korespondent cytuje za "Tag'iem" prof:ekonom:Hetsch'a,który powiedział,że projekt sowiecki jest radykalny, lecz dobrze przemyślany W/g."Rheinische Westphal:Ztg:,komuniści francuscy projekt sowiecki wykorzystają, jako wspaniały materjał agitacyjny podczas wyborów: Tego boją się bardzo socjaliści i dlatego z Paul Boncourem na czele usiłują skompromitować projekt sowiecki,nazywając go utopijnym:

PRAWDA 4:III: pisze w sprawie odrzucenia przez Kelloga propozycyj Brianda o "wieczystym pokoju" między Francją a St:Zjednocz: Dziennik zaznacza, że Kellog gotów jest zawrzeć pakt ogólny,ponieważ traktat wielostronny traci wszelkie konkretne znaczenia rozciągając się na bardzo wielu kontrahentów o sprzecznych interesach: Taki traktat miałby tylko wartość papieru: Natomiast traktat dwustronny,mimo wszelkie różnice, krępowałby St:Zjednoczone,które dążą do wzmocnienia swej aktywności w Europie i dlatego nie chcą się wiązać nawet formalnie wobec jednego z większych państw europejskich, jakiem jest Francja: Zdaniem "Prawdy", imperjalizm amerykański kwestjonuje monopol Anglji jak również i rolę pokojową Ligi Nar: i bierze na siebie inicjatywę zaprowadzenia powszechnego pokoju na ziemi:

POLSKA - NIEMCY:

IZWIESTJA 2:III: Własny koresp:z Berlina pisze,że w tamt:kołach rządowych odnoszą się b:chłodno do inspirowanych aluzyj prasy polskiej co do przemianowania polskiego poselstwa w Berlinie na ambasadę:- Prasa polska daje do zrozumienia,że zamianowanie poważnego dyplomaty na miejsce posła Olszowskiego zależy od rozwiązania tej kwestji przez rząd niemiecki: W berlińskich kołach autorytatywnych uważają,że sprawa ta w danej chwili nie jest aktualna: Ma się wrażenie,że zanim będzie rozpatrywana kwestja prestige'owa Polski, należy przedewszystkiem wyczekać,jaki charakter przyjmą ekonomiczne i polityczne stosunki polsko-niemieckie:

3. ŻYCIE PARTYJNE.

WYJAZD P.PIATAKOWA Z MOSKWY

"SIEGODNIA" z dn. 5/III /Ryga, pismo demokratyczne/ donosi, iż prezes sowieckiej misji handlowej w Paryżu p.Piatakow opuścił Moskwę i wyjechał z powrotem do Paryża. Wyjazd ten świadczy o zupełnym pogodzeniu się p.Piatakowa z partją.

30-TA ROCZNICA ISTNIENIA PARTJI KOMUNISTYCZNEJ

"BAKINSKIJ RABOCZIJ" z dn. 17/II /Baku/ donosi, iż w marcu r.b. przypada 30-ta rocznica istnienia sowieckiej partji komunistycznej. Komitet centralny partji polecił wydziałom historycznemu i agitacyjnemu wydanie artykułów oraz opracowanie haseł związanych z tą rocznicą. Obchód 30-lecia sowieckiej partji komunistycznej nie będzie miał charakteru ogólno-państwowego. Związane z obchodem uroczystości ograniczą się do zwołania nadzwyczajnych posiedzeń organizacji partyjnych.

PRZYWROCENIE DAWNYCH ZWYCZAJOW PARTYJNYCH

"KOMMUNIST" z dn. 22/II /Charków/ podaje, iż kolegjum C.K.K. partji w Charkowie uchwaliło na wniosek członka swego p.Griaziewa przywrócenie dawnego zwyczaju partyjnego, według którego członkowie kolegjum zorganizować mają stałe dyżury. W ten sposób ułatwione będzie stykanie się kolegjum z członkami partji, z których każdy będzie mógł w każdej chwili omówić z członkiem kolegjum C.K.K. interesującą go sprawę.

PRZEMOWIENIE P.PIOTROWSKIEGO

IBIDEM z dn. 21/II ogłasza przemówienie wygłoszone przez prezesa C.K.W. sowietów USRR p.Piotrowskiego na posiedzeniu organizacji partyjnej sowieckiego wydawnictwa państwowego USRR w Charkowie. Pierwszą część tego przemówienia poświęcił p.Piotrowski sytuacji międzynarodowej ZSRR, w drugiej części dotknął stosunków w partji, oświadczając, iż zwycięstwo większości partyjnej nad opozycją równoznaczne jest zachowaniu jedności partyjnej i dyktatury proletarjatu w państwie sowieckim. Opozycja nie miała wiary w możliwość rozwoju socjalizmu w jednym państwie. Niewiara ta opozycję zgubiła. Walka opozycji przeciwko partji prowadzona była w chwili naprężenia stosunków międzynarodowych ZSRR. Zmusiło to partję do zastosowania surowych represji w stosunku do przywódców opozycji. Na miejsce wykluczonych opozycjonistów partja przyjęła w swe szeregi najlepszych robotników bolszewików. Wzmocniło to szeregi partji, która zdolna jest obecnie do wytrzymania i zwycięstwa w każdej walce.

5. ŻYCIE GOSPODARCZE.

KOMUNIKACJA NA MORZU CZARNYM

"BAKINSKIJ RABOCZIJ" z dn. 16/II /Baku/ donosi, iż towarzystwo "Sowtorgfłot" przystępuje do organizacji stałej komunikacji morskiej na linji Batum-Trapezund, Samsun, Konstantynopol. Organizacja tej linji ma na celu rozwój eksportu sowieckiego na Bliski Wschód.

EKSPORT NAFTY SOWIECKIEJ DO NIEMIEC

IBIDEM donosi, iż w Berlinie odbyło się zgromadzenie założycielskie akcjonarjuszów towarzystwa "Doroop", które zająć się ma eksportem sowieckich wytworów naftowych do Niemiec.

LOTNICTWO SOWIECKIE A PRZEMYSŁ NIEMIECKI

"LENINGRADSKAJA PRAWDA" z dn. 15/II /Leningrad/ donosi, iż delegat niemieckiego towarzystwa lotniczego "Junkers" Witkowski przybył do Leningradu. Pobyt Witkowskiego w ZSRR doprowadził do zatwierdzenia 120 patentów, przyznanych przez władze sowieckie wymienionemu towarzystwu niemieckiemu na wyłączny import i wyrób rozmaitych części samolotów w ZSRR.

ROZWÓJ PRZEMYSŁU GRUZIŃSKIEGO

"BAKINSKIJ RABOCZIJ" z dn. 19/II /Baku/ podaje, iż budżet państwowy Gruzji sowieckiej w bieżącym roku gospodarczym przewiduje wydatkowanie znacznych sum na inwestycje w przemyśle gruzińskim. Najwyższa rada gospodarstwa sowieckiego Gruzji włożyć ma w inwestycje w przemyśle gruzińskim 7,700 tysięcy rubli, które wydatkowane będą na budowę fabryki bławatnej w Tyflisie, na budowę fabryki sztucznego jedwabiu oraz fabryki konserwów w Gory, na budowę fabryki cementu w Kaspi, na rozwój gruzińskiego przemysłu leśnego oraz na roboty przygotowawcze do budowy wielkich zakładów metalurgicznych w Tyflisie. Jednocześnie uznała rada pracy i obrony państwa konieczność ~~xxx~~ wstrzymania budowy papierni w Ingurce, w Gruzji, ponieważ istniejące w ZSRR fabryki papieru pokryją w latach najbliższych całkowite zapotrzebowanie ludności ZSRR na ten towar.

UPRAWA BAWEŁNY W OKRĘGACH ZAKAUKASKICH

IBIDEM podaje, iż w Moskwie odbyły się obrady centralnego komitetu bawełnianego, poświęcone w całości omówieniu kwestji, związanych z uprawą bawełny w okręgach zakaukaskich. Stwierdzono, iż w ubiegłym roku gospodarczym uprawa ta przyniosła sowieckim instytucjom gospodarczym, które uprawę tą kontrolują, 72 tysięce ton surowca bawełnianego.

6. POLITYKA SOCJALNA I ZAWODOWA.

REFORMA ROLNA W KIRGIZJI
"PRAWDA" z dn. 2/III donosi, iż w okręgach południowych Kirgizji przeprowadzona została reforma rolna. Zlikwidowano 494 posiadłości ziemskie, odebrano ziemię od 3,692 zamożnych gospodarstw włościańskich. Ogólna przestrzeń odebranej ziemi rolnej wynosi 43,818 hektarów. Prócz tego skonfiskowano 1,755 koni oraz 1,867 sztuk narzędzi gospodarczych. Skonfiskowana ziemia została podzielona między 16,578 gospodarstw małorolnych oraz 831 gospodarstw nowopowstałych. Stanowi to 80% gospodarstw małorolnych lub bezrolnych, które potrzebowały ziemi rolnej. Cała reforma przeprowadzona została w okręgach o tubylczej ludności kirgiskiej.

8. STOSUNEK EMIGRACJI DO ZSRR.

HASŁA EURAZJANIZMU
"RUSSKIJ WOJENNYJ WIESTNIK" z dn. 19/II /Białogród pismo eurazyjskie/ omawia w artykule wstępnym "Hasła odrodzenia rosyjskiego". Pismo oświadcza, iż komunizm, jako idea i system polityczny i gospodarczy umiera, uzdrowienie polityczne Rosji wymaga jednak xxx wysunięcia pewnych haseł, dookoła których wytworzyć się może zjednoczenie narodu rosyjskiego. Hasła te, według pisma, mają być: 1/ naród rosyjski uznaje Chrystusa Zbawiciela jedynym prawdziwym Władcą nieba i ziemi, 2/ Rosja i jej narody tworzą odrębny świat, 3/ Rosja zwraca się przeciwko komunizmowi, lecz utrzymuje sowiety, jako wyraziciela woli ludowej, 4/ Rosja odrodzona będzie przez ludzi nowych, hołdujących jednej idei, woli i akcji.

ODEZWA UGRUPOWANIA "KRESTJANSKIJ PUT"
"NOWOJE WREMIA" z dn. 15/II /Białogród pismo monarchistyczne w.ks. Mikołaja Mikołajewicza/ ogłasza odezwę ugrupowania "Krestjanskij Put" do emigracji rosyjskiej. Odezwa ta nawołuje do uczczenia rocznicy wyzwolenia włościaństwa rosyjskiego w roku 1861, jako daty, której tradycję przyświecać powinny walce o wyzwolenie współczesnego włościaństwa rosyjskiego z pod jarzma bolszewickiego.

SOCJALIŚCI-REWOLUCJONIŚCI A STOSUNKI W SOWIECKIEJ PARTJI KOMUNISTYCZNEJ
"REWOLUCJONNAJA ROSSIJA" Nr. 63-64 /Berlin pismo partji socjalistów-rewolucjonistów/ omawia stosunki w sowieckiej partji komunistycznej i twierdzi, iż opozycja "trockistów" poniosła całkowitą klęskę, zarówno ideową, jak i organizacyjną. Obecnie oczekiwać należy, zdaniem pisma, nowego podziału w kołach kierowniczych partji, podział ten dokonywać się będzie według nowych wskaźników, w kirunku wysunięcia nowych haseł umiarkowanych. Doprowadzić to może do wypadków, których narazie przewidzieć nie podobna.

10. NOTATKI I INFORMACJE.

ZWOŁANIE SESJI C.K.W. SOWIETÓW ZSRR

"PRAWDA" z dn. 2/III donosi, że III sesja C.K.W. sowietów ZSRR zwołana została na dzień 10-tego kwietnia r.b. w Moskwie. Porządek dzienny obrad sesji obejmuje: 1/ referat budżetowy rady komisarzy ludowych ZSRR, 2/ referat komisji budżetowej C.K.W. sowietów ZSRR, 3/ zatwierdzenie sprawozdania z wykonania budżetu państwowego ZSRR i republik związkowych w 1925-26 roku gospodarczym, 4/ sprawę podatku rolnego oraz 5/ zatwierdzenie dekretów, ogłoszonych przez władze sowieckie w przerwie pomiędzy ostatnią a bieżącą sesją C.K.W.

ODEZWA LIGI NOWEGO WSCHODU DO SOCJALISTÓW POLSKICH

"REWOLUCJONNAJA ROSSIJA" Nr. 63-64 /Berlin, pismo partji socjalistów-rewolucjonistów/ ogłasza odezwę socjalistycznej ligi Nowego Wschodu do "socjalistów wszystkich narodowości w Polsce". Odezwa ta twierdzi, iż wszystkie stronnictwa socjalistyczne Wschodu europejskiego, w tej liczbie istniejące w Polsce partje socjalistyczne, przeżywają okres historyczny. Rok obecny, który jest rokiem wyborów parlamentarnych w Polsce, Anglji, Niemczech, Francji, Belgji i Stanach Zjednoczonych, stwierdzi niewątpliwie przesunięcie się nastrojów politycznych mas ludowych w stronę lewicy. Socjalizm światowy wykorzystać powinien to przesunięcie w celu zmiany ogólnych nastrojów politycznych w Europie. Stabilizacja stosunków narodowościowych, likwidacja skutków wojny, dokonana częściowo w Europie zachodniej i środkowej, powinna być dokonana na Wschodzie. Wymaga to utworzenia zjednoczonego frontu wszystkich partji socjalistycznych. W dalszym ciągu odezwa omawia znaczenie wyborów do izb ustawodawczych w Polsce z punktu widzenia ligi socjalistycznej Nowego Wschodu, oświadczając, iż znaczenie tych wyborów przekracza ramy państwowości polskiej i posiada wszystkie cechy zjawiska, którym interesować się powinni wszyscy socjaliści Wschodu europejskiego.

PANAIT ISTRATI W ROSJI SOWIECKIEJ

"PRAWDA" z dn. 4/II donosi, iż pisarz rumuński Panait Istrati, który został wydalony z granic Grecji wskutek prowadzonej przezeń propagandy komunistycznej, przybył do Odesy.

POMOC BEZROBOTNYM W RSFSR

IBIDEM donosi, iż rada komisarzy ludowych RSFSR uchwaliła kredyty w wysokości 20,400 tysięcy rubli na cel pomocy dla bezrobotnych na terytorjum RSFSR. Projekt organizacji pomocy przewiduje wydatkowanie 17. miljonów rubli na organizację pracy dla bezrobotnych, 1 miljon rubli na pracę oświatową wśród bezrobotnych, 1,200 tysięcy rubli na pomoc odżywczą, odzieżową i mieszkaniową, 1 miljon rubli na wysyłanie bezrobotnych do miejscowości, w których ujawniać się będzie zapotrzebowanie na ich pracę. Prócz tego 200 tysięcy rubli tworzyć mają na wszelki wypadek fundusz rezerwowy.